

32002L0019

L 108/7

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

2002 4 24

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2002/19/EB

2002 m. kovo 7 d.

dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos Direktyva)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami si Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

(1) 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) ⁽⁴⁾ nustato reguliavimo sistemos, taikomos elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms Bendrijoje, įskaitant fiksuoto ir judriojo telekomunikacijų ryšio tinklus, kabelinės televizijos tinklus, antžeminio transliavimo tinklus, palydovinius tinklus ir interneto tinklus, naudojamus balsui, faksui, duomenims ar vaizdui perduoti, tikslus. Tokiems tinklams valstybės narės gali būti davusios leidimą pagal 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų direktyva) ⁽⁵⁾ arba pagal ankstesnes reguliavimo priemones. Šios direktyvos nuostatos taikomos tiems tinklams, kurie naudojami viešai prieinamoms elektroninių ryšių paslaugoms teikti. Ši direktyva taikoma paslaugų teikėjų tarpusavio prieigai ir sujungimui. Neviešieji tinklai

jokių įpareigojimų pagal šią direktyvą neturi, išskyrus atvejus, kai jie naudojami prieiga prie viešųjų tinklų, ir jiems gali būti taikomos tam tikros valstybių narių nustatytos sąlygos.

(2) Bendroji elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistema nėra taikoma turinio teikimo paslaugoms, kaip antai garso ar televizijos transliacijos turinio pasiūla.

(3) Sąvoka „prieiga“ turi plačią reikšmę, todėl reikia tiksliai apibrėžti, kaip ši sąvoka vartojama šioje direktyvoje nepažeidžiant jos vartojimo galimybių kituose Bendrijos teisės aktuose. Pagrindinis tinklas ir priemonės gali priklausyti operatoriui nuosavybės teise arba jis juos visus ar kai kuriuos jų gali nuomotis.

(4) 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/47/EB dėl televizijos signalų perdavimo standartų taikymo ⁽⁶⁾ nenustatė jokios konkrečios skaitmeninės televizijos perdavimo sistemos ar paslaugos reikalavimų, ir tai suteikė rinkos dalyviams progą imtis iniciatyvos ir sukurti tinkamas sistemas. Per Skaitmeninio vaizdo transliavimo grupę Europos rinkos dalyviai sukūrė televizijos perdavimo sistemų šeimą, ir tas sistemas priėmė transliuotojai visame pasaulyje. Šias perdavimo sistemas standartizavo Europos telekomunikacijų standartų institutas (ETSI), jas rekomenduoja Tarptautinė telekomunikacijų sąjunga. Plačiaekranės skaitmeninės televizijos atveju plačiaekranės televizijos paslaugos ir programos nurodomos kaip formatas 16:9 (pločio ir aukščio santykis), kuris 1993 m. liepos 22 d. Tarybos sprendimu 93/424/EEB dėl veiksmų plano pradėti patobulintas televizijos paslaugas Europoje ⁽⁷⁾ dabar yra nustatytas valstybių narių rinkose.

(5) Atviroje ir konkurencinėje rinkoje neturi būti apribojimų, kurie trukdytų įmonėms tarpusavyje derėtis dėl prieigos ir sujungimo susitarimų, ypač dėl susitarimų su kitų valstybių įmonėmis laikantis Sutartimi nustatytų konkurencijos taisyklių. Tokiomis aplinkybėmis, kai siekiama sukurti našesnę ir tikrai visos Europos rinką su veiksminga konkurencija, didesniu pasirinkimu ir konkurencingomis

⁽¹⁾ OL C 365 E, 2000 12 19, p. 215 ir OL C 270 E, 2001 9 25, p. 161.

⁽²⁾ OL C 123, 2001 4 25, p. 50.

⁽³⁾ 2001 m. kovo 1 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 277, 2001 10 1, p. 72), 2001 m. rugsėjo 17 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 337, 2001 11 30, p. 1) ir 2001 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje). 2002 m. vasario 14 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 33.

⁽⁵⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 21.

⁽⁶⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 51.

⁽⁷⁾ OL L 196, 1993 8 5, p. 48.

- paslaugomis vartotojams, įmonėms, kurios gauna prašymus dėl prieigos ar sujungimo, turėtų iš principo sudaryti tokius susitarimus komerciniu pagrindu ir derėtis dėl jų sąžiningai.
- (6) Rinkose, kur išlieka dideli įmonių derybinės galios skirtumai ir kur kai kurių įmonių paslaugų teikimas priklauso nuo kitų teikiamos infrastruktūros, tikslinga nustatyti sistemą, kuri užtikrintų veiksmingą rinkos funkcionavimą. Komercinėms deryboms nepavykus, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti galią užtikrinti galutiniams paslaugų gavėjams pakankamą prieigą ir sujungimą bei paslaugų sąveiką. Svarbiausia jos gali užtikrinti ryšį tarp galutinių paslaugos gavėjų skirdamos proporcingus įpareigojimus įmonėms, kontroliuojančioms prieigą prie galutinių paslaugų gavėjų. Prieigos priemonių kontrolė gali remtis fizinio ryšio (fiksuito arba judriojo) su galutiniu paslaugų gavėju nuosavybe ar valdymu ir (arba) galimybe pakeisti ar atimti nacionalinį numerį ar numerius, kurie reikalingi norint pasiekti galutinio paslaugų gavėjo tinklo galinį tašką. Taip būtų, pavyzdžiui, jei tinklo operatoriai nepagrįstai apribotų galutinių paslaugų gavėjų pasirinkimo galimybes prieiti prie interneto portalų ir paslaugų.
- (7) Nacionalinės teisinės ar administracinės priemonės, kurios prieigos ar sujungimo sąlygas ir reikalavimus sieja su šalies, siekiančios sujungimo, veikla ir konkrečiai su jos investicijomis į tinklo infrastruktūrą, o ne su teikiama sujungimo ar prieigos paslauga, gali iškreipti rinką, ir todėl šitai negali būti suderinama su konkurencijos taisyklėmis.
- (8) Tinklo operatoriai, kurie kontroliuoja prieigą prie savo pačių klientų, tai daro remdamiesi unikaliais numeriais ar adresais iš paskelbto numeracijos ar adresų intervalo. Kiti tinklo operatoriai turi galėti tiems vartotojams perduoti srautą, todėl jie privalo galėti tarpusavyje tiesiogiai ar netiesiogiai susijungti. Todėl esamos teisės ir pareigos derėtis dėl sujungimo turėtų išlikti. Taip pat tikslinga palikti galioti reikalavimus, anksčiau nustatytus Direktyvoje 95/47/EB, pagal kurią visiškai skaitmeniniai elektroninių ryšių tinklai, naudojami televizijos paslaugų skirstymui ir esantys atviri visuomenei, galėtų skirstyti ir plačiaekranės televizijos paslaugas bei programas, kad paslaugų gavėjai galėtų priimti tokias programas tuo formatu, kuriuo jos buvo perduotos.
- (9) Sąveika yra naudinga galutiniams paslaugų gavėjams ir yra svarbus šios reguliavimo sistemos tikslas. Skatinti sąveiką – viena iš nacionalinių reguliavimo institucijų užduočių, nustatytų šioje sistemoje, kurioje taip pat numatyta, kad Komisija privalo skelbti sąrašą standartų ir (arba) specifikacijų, taikomų paslaugų teikimui, techninėms sąsajoms ir (arba) tinklų funkcijoms, kurių pagrindu skatinamas elektroninių ryšių derinimas. Valstybės narės turėtų skatinti paskelbtų standartų ir (arba) specifikacijų naudojimą, kiek yra būtina paslaugų sąveikai užtikrinti ir paslaugų gavėjų pasirinkimo laisvei didinti.
- (10) Vien konkurencijos taisyklių nepakanka kultūrų įvairovei ir žiniasklaidos pliuralizmui skaitmeninės televizijos srityje užtikrinti. Direktyva 95/47/EB numatė pradinę atsirandančios skaitmeninės televizijos pramonės reguliavimo sistemą, kuri turėtų būti išlaikyta, įskaitant, svarbiausia, įpareigojimą teikti sąlyginę prieigą sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis siekiant užtikrinti didelę programų ir paslaugų įvairovę. Technologijų ir rinkos plėtra reikalauja, kad valstybės narės tuos įpareigojimus reguliariai persvarstytų savo nacionalinėje rinkoje, o Komisija – Bendrijoje; ypač siekiant nustatyti, ar būtų pagrįsta įpareigojimus taikyti naujai sričiai, kaip antai elektroninių programų vadovas (EPG) ir taikomųjų programų sąsajos (API), kad galutiniams paslaugų gavėjams būtų prieinamos konkrečios skaitmeninės transliavimo paslaugos. Valstybės narės gali nurodyti skaitmeninės transliavimo paslaugas, kurių prieigą galutiniams paslaugų gavėjams turi užtikrinti, jų manymu, būtini įstatymai ar administracinės priemonės.
- (11) Valstybės narės savo nacionalinėms reguliavimo institucijoms taip pat gali leisti persvarstyti įpareigojimus, susijusius su sąlygine prieiga prie skaitmeninių transliavimo paslaugų, kad, atlikusios rinkos analizę, jos galėtų nustatyti, ar operatoriams, neturintiems didelės įtakos atitinkamoje rinkoje, taikomus įpareigojimus panaikinti, ar iš dalies pakeisti. Toks panaikinimas ar pakeitimas neturėtų neigiamai paveikti galutinių paslaugų gavėjų prieigos prie tokių paslaugų ar veiksmingos konkurencijos perspektyvų.
- (12) Siekiant užtikrinti esamų susitarimų tęstinumą ir išvengti teisinio vakuumo, būtina užtikrinti, kad prieigos ir sujungimo įpareigojimai, nustatyti pagal 1997 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/33/EB dėl telekomunikacijų sujungimo siekiant užtikrinti universalias paslaugas ir sąveiką taikant atvirojo tinklo teikimo

(ATT) principus ⁽¹⁾ 4, 6, 7, 8, 11, 12 ir 14 straipsnius, įpareigojimai dėl specialios prieigos, nustatyti pagal 1998 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/10/EB dėl atvirojo tinklo teikimo (ATT) nuostatos taikymo balso telefonijai ir universaliųjų telekomunikacijų paslaugų konkurencinėje aplinkoje ⁽²⁾ 16 straipsnį, ir įpareigojimai dėl skirtųjų linijų perdavimo pajėgumų teikimo, nustatyti 1992 m. birželio 5 d. Tarybos direktyva 92/44/EEB dėl atvirojo tinklo teikimo nuostatos taikymo skirtosioms linijoms ⁽³⁾, yra iš pat pradžių perkelti į naująją reguliavimo sistemą, bet juos būtina nedelsiant persvarstyti atsižvelgiant į vyraujančias rinkos sąlygas. Toks persvarstymas turėtų apimti ir tas organizacijas, kurioms taikomas 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2887/2000 dėl atsietos prieigos prie vietinės linijos ⁽⁴⁾.

- (13) Persvarstymas turėtų būti atliekamas taikant konkurencijos teisės metodologija paremtą rinkos ekonominę analizę. Tikslas – konkurencijai rinkoje plėtojantis, nuosekliai mažinti konkreitiems sektoriams taikomas *ex ante* taisykles. Tačiau čia taip pat reikia atsižvelgti į pereinamąsias rinkos problemas, pavyzdžiui, susijusias su tarptautiniais tarptinkliniais ryšiais ir galimybe, kad dėl technologijų plėtotės gali atsirasti naujų silpnų vietų, dėl kurių gali prireikti *ex ante* reguliavimo, pavyzdžiui, plačiajuosčių prieigos tinklų srityje. Taip pat gali būti, kad įvairiuose rinkos segmentuose ir įvairiose valstybėse narėse konkurencija plėtosis nevienodu greičiu, todėl nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti sušvelninti reguliavimo įpareigojimus tose rinkose, kur konkurencija duoda norimus rezultatus. Siekdama garantuoti, kad rinkos dalyviams panašiomis aplinkybėmis įvairiose valstybėse narėse būtų taikomas panašus režimas, Komisija turėtų sugebėti užtikrinti suderintą šios direktyvos nuostatų taikymą. Nacionalinės reguliavimo institucijos ir nacionalinės institucijos, kurioms pavesta įgyvendinti konkurencijos įstatymus, turėtų atitinkamai atvejais koordinuoti savo veiksmus siekdamas, kad būtų taikoma pati tinkamiausia priemonė. Bendrija ir jos valstybės narės, remdamosi susitarimu su Pasaulio prekybos organizacija dėl pagrindinių telekomunikacijų, prisiėmė įsipareigojimus dėl telekomunikacijų tinklų sujungimo ir tuos įsipareigojimus privalo gerbti.
- (14) Direktyva 97/33/EB įmonėms, turinčioms didelę įtaką rinkoje, nustatė tam tikrą rinkinį įpareigojimų, susijusių su skaidrumu, nediskriminavimo užtikrinimu, apskaitos atskyrimu, prieiga ir kainų kontrole, įskaitant pagrindimu

sąnaudomis. Šį galimų įpareigojimų rinkinį reikėtų išlaikyti, bet, siekiant išvengti per didelio reguliavimo, reikėtų nustatyti, kad tai maksimalus įpareigojimų rinkinys, taikytinas įmonėms. Išimtiniais atvejais siekiant laikytis tarptautinių įsipareigojimų ar Bendrijos teisės, gali būti tikslinga nustatyti prieigos ar sujungimo įpareigojimus visiems rinkos dalyviams, kaip šiuo metu yra skaitmeninės televizijos paslaugų sąlyginės prieigos sistemose.

- (15) Skiriant įmonei, turinčiai didelę įtaką rinkoje, konkrečius įpareigojimus, papildomos rinkos analizės atlikti nereikia, tačiau būtina pagrįsti, kad būtent toks įpareigojimas yra tikslingas ir pagal nustatytos problemos pobūdį proporcingas.
- (16) Prieigos ir sujungimo sąlygų bei reikalavimų, įskaitant kainas, skaidrumas padeda paspartinti derybas, išvengti ginčų ir rinkos dalyviams suteikia pasitikėjimo, kad paslauga nėra teikiama diskriminacinėmis sąlygomis. Techninių sąsajų atvirumas ir skaidrumas gali būti ypač svarbus sąveikai užtikrinti. Tais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija įpareigoja informaciją teikti viešai, ji taip pat gali nurodyti, kokiu būdu toji informacija turi būti skelbiama, pavyzdžiui, atsižvelgdama į informacijos pobūdį ir tikslą, ji gali nurodyti, ar informacija turi būti skelbiama elektroniniu būdu, ar spausdinama leidinyje, ar ji mokama, ar nemokama.
- (17) Nediskriminavimo principas užtikrina, kad įmonės, turinčios didelę įtaką rinkoje, neiškraipys konkurencijos, ypač jei tai vertikalčiai integruotos įmonės, teikiančios paslaugas įmonėms, su kuriomis jos konkuruoja vertikalčiai žemyn susijusioje rinkoje.
- (18) Apskaitos atskyrimas leidžia aiškiai pamatyti vidines kainas, o nacionalinėms reguliavimo institucijoms tikrinti, kaip laikomasi taikomų nediskriminuojančių įpareigojimų. Šioje srityje Komisija paskelbė 1998 m. balandžio 8 d. Rekomendaciją 98/322/EB dėl sujungimo liberalizuotoje telekomunikacijų rinkoje (2 dalis – apskaitos atskyrimas ir sąnaudų apskaita) ⁽⁵⁾.
- (19) Prieigos prie tinklo infrastruktūros reikalavimą galima pateisinti kaip konkurencijos didinimo priemonę, bet nacionalinės reguliavimo institucijos privalo išlaikyti pusiausvyrą tarp infrastruktūros savininko teisių naudoti tą infrastruktūrą savo naudai ir kitų paslaugų teikėjų teisių

⁽¹⁾ OL L 199, 1997 7 26, p. 32. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 98/61/EB (OL L 268, 1998 10 3, p. 37).

⁽²⁾ OL L 101, 1998 4 1, p. 24.

⁽³⁾ OL L 165, 1992 6 19, p. 27. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 98/80/EB (OL L 14, 1998 1 20, p. 27).

⁽⁴⁾ OL L 366, 2000 12 30, p. 4.

⁽⁵⁾ OL L 141, 1998 5 13, p. 6.

- prieiti prie priemonių, absoliučiai būtinų konkurencinėms paslaugoms teikti. Kai operatoriams yra nustatomi įpareigojimai tenkinti pagrįstus prašymus suteikti prieigą prie jų tinklų elementų ir susijusių priemonių bei leisti jais naudotis, tokie prašymai turėtų būti atmetami tik remiantis objektyviais kriterijais, kaip antai techninės galimybės ar būtinybė išlaikyti tinklo vientisumą. Jei prieiga nesuteikiama, prašymą pateikusi šalis gali tokią atvejį perduoti ginčų sprendimo procedūrai, nurodytai Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 20 ir 21 straipsniuose. Negalima reikalauti, kad operatorius, kuriam yra taikomi privalomos prieigos įpareigojimai, teiktų tokių rūšių prieigą, kurios jis neturi galimybių teikti. Nacionalinės reguliavimo institucijos nustatyti privalomos prieigos įpareigojimai, kurie padidina konkurenciją per trumpą laiką, neturėtų mažinti konkurentų iniciatyvos investuoti į alternatyvias priemones, kurios užtikrins didesnę konkurenciją per ilgesnį laikotarpį. Komisija yra paskelbusi pranešimą apie konkurencijos taisyklių taikymą prieigos susitarimams telekomunikacijų sektoriuje ⁽¹⁾, kur ji nagrinėja šias problemas. Nacionalinės reguliavimo institucijos privalomos prieigos teikėjui ir (arba) gavėjui technines ir veiklos sąlygas gali nustatyti pagal Bendrijos teisę. Nustatant techninius standartus būtina laikytis 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/34/EB, nustatančios informacijos apie techninius standartus ir reglamentus bei informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarką ⁽²⁾.
- (20) Jei tam tikros rinkos analizė rodo, kad konkurencija joje yra neveiksminga, gali reikėti taikyti kainų kontrolę. Reguliavimo priemonės gali būti palyginti švelnios, pavyzdžiui, įpareigojimas, kad kainos už operatoriaus pasirinkimą būtų pagrįstai nustatytos pagal Direktyvą 97/33/EB, arba daug griežtesnės, pavyzdžiui, įpareigojimas, kad kainos būtų nustatomos pagal sąnaudas ir būtų pagal jas visiškai pateisinamos, kai konkurencija nėra pakankamai stipri ir negali užkirsti kelio per didelėms kainoms. Svarbu, kad operatoriai, turintys didelę įtaką rinkoje, vengtų kainų spaudimo, kai jų mažmeninių kainų ir sujungimo kainų, kurias jie nustato konkurentams, teikiantiems panašias mažmenines paslaugas, skirtumas yra nepakankamas subalansuotai konkurencijai užtikrinti. Tais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija nustato šia direktyva įpareigotos teikti paslaugos sąnaudas, yra tikslinga numatyti protingumo kriterijų atitinkančią kapitalo, įskaitant atitinkamas darbo bei statybos sąnaudas, naudojamo pajamoms uždirbti, grąžą. Tais atvejais, kai būtina, kapitalo vertė patikslinama, atsižvelgiant į einamąją turto vertę ir veiklos efektyvumą. Sąnaudų padengimo metodas turi atitikti aplinkybes, atsižvelgiant į tai, kad reikia skatinti veiklos efektyvumą, subalansuotą konkurenciją ir kuo labiau didinti naudą vartotojams.
- (21) Tais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija įpareigoja įdiegti sąnaudų apskaitos sistemą kainų kontrolei remti norėdama užtikrinti, jog tos sąnaudų apskaitos sistemos laikomasi, ji pati gali imtis atlikti metinį auditą, jei turi būtinos kvalifikacijos darbuotojų, arba gali reikalauti, kad auditą atliktų kita kvalifikuota nuo atitinkamo operatoriaus nepriklausoma organizacija.
- (22) Valstybėms narėms skelbiant informaciją, būtina užtikrinti, kad rinkos dalyviai ir potencialūs rinkos dalyviai suprastų savo teises ir pareigas ir žinotų, kur rasti jiems svarbią išsamią informaciją. Skelbiant informaciją oficialiame valstybės žinių biuletenyje, suinteresuotoms šalims kitose valstybėse narėse yra lengviau surasti reikiamą informaciją.
- (23) Siekdama užtikrinti visos Europos elektroninių ryšių rinkos veiksmingumą ir našumą, Komisija turėtų stebėti ir skelbti imamus mokesčius, kurie turi įtakos nustatant kainas galutiniams paslaugų gavėjams.
- (24) Elektroninių ryšių rinkos bei su ja susijusios infrastruktūros plėtra gali daryti neigiamą poveikį aplinkai ir gamtovaizdžiui. Todėl valstybės narės turėtų stebėti šį procesą ir prireikus imtis veiksmų, kad atitinkamais susitarimais su tam tikromis institucijomis ir kitomis priemonėmis galėtų kuo labiau sumažinti tokių poveikį.
- (25) Kad Komisija galėtų nustatyti, kaip teisingai taikyti Bendrijos teisę, ji turi žinoti, kurios įmonės yra paskelbtos turinčiomis didelę įtaką rinkoje ir kokius įpareigojimus nacionalinės reguliavimo institucijos yra nustačiusios rinkos dalyviams. Todėl būtina, kad valstybės narės ne tik skelbtų šią informaciją valstybės mastu, bet siųstų ją ir Komisijai. Tais atvejais, kai valstybės narės privalo Komisijai siųsti informaciją, jos tai gali daryti elektronine forma taikydamos tam tikras sutartas autentiškumą patvirtinančias procedūras.
- (26) Atsižvelgiant į technologijų ir rinkos plėtrą, šios direktyvos įgyvendinimą reikėtų pertrejus metus nuo jos taikymo

⁽¹⁾ OL C 265, 1998 8 22, p. 2.

⁽²⁾ OL L 204, 1998 7 21, p. 37. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 98/48/EB (OL L 217, 1998 8 5, p. 18).

pradžios persvarstyti, kad būtų galima nustatyti, ar ji atitinka savo tikslus.

2 straipsnis

Sąvokos

(27) Priemonės, būtinos šiai direktyvai įgyvendinti, turėtų būti priimtos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽¹⁾.

Šioje direktyvoje vartojamos sąvokos, pateiktos Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 2 straipsnyje.

(28) Kadangi valstybės narės negali visiškai pasiekti siūlomų veiksmų tikslų, būtent nustatyti suderintą elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo bei prieigos prie jų reguliavimo sistemą, nes dėl veiksmų apimties ir poveikio tai galima geriau padaryti Bendrijos lygiu, Bendrija gali priimti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą ši direktyva nesiekia daugiau, nei būtina tiems tikslams pasiekti,

Taip pat vartojamos šios sąvokos:

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

a) „prieiga“ – priėjimo prie priemonių ir (arba) paslaugų suteikimas kitai įmonei apibrėžtomis sąlygomis išskirtiniu ar neišskirtiniu pagrindu elektroninių ryšių paslaugų teikimo tikslais. Čia, *inter alia*, įeina: prieiga prie tinklo elementų ir susijusių priemonių, tai gali būti įrangos prijungimas fiksuotomis ar nefiksuotomis priemonėmis (ypač prieiga prie vietinės linijos ir priemonių bei paslaugų, būtinų paslaugoms teikti vietine linija); prieiga prie fizinės infrastruktūros, įskaitant pastatus, kanalus ir stiebus; prieiga prie atitinkamų programinės įrangos sistemų, įskaitant veiklos palaikymo sistemas; prieiga prie numerių transliavimo ar lygiavertės funkcijas atliekančių sistemų; prieiga prie fiksuoto ir judriojo ryšio tinklų, ypač tarp-tinklinių ryšių tikslais; prieiga prie sąlyginės prieigos sistemų skaitmeninės televizijos paslaugoms; prieiga prie virtualaus tinklo paslaugų;

I SKYRIUS

TAIKYMO SRITIS, TIKSLAS IR SĄVOKOS

1 straipsnis

Taikymo sritis ir tikslas

1. Pagal Direktyvą 2002/21/EB (Pagrindų direktyvą) ši direktyva derina būdus, kuriais valstybės narės reguliuoja elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimą ir prieigą prie jų. Tikslas – pagal vidaus rinkos principus nustatyti tinklų ir paslaugų teikėjų tarpusavio santykių reguliavimo sistemą, kuri sukurtų subalansuotą konkurenciją, elektroninių ryšių paslaugų sąveiką ir teiktų vartotojams naudą.

2. Ši direktyva nustato operatorių ir įmonių, norinčių susijungti ar gauti prieigą prie jų tinklų ir susijusių priemonių, teises ir pareigas. Ji nustato nacionalinių reguliavimo institucijų užduotis, susijusias su prieiga ir sujungimu, ir procedūras, kurios užtikrintų, kad nacionalinių reguliavimo institucijų nustatomi įpareigojimai būtų persvarstomi ir prareikusių panaikinami, jei norimi tikslai jau pasiekti. Prieiga šioje direktyvoje nereiškia galutinių paslaugų gavėjų prieigos.

b) „sujungimas“ – fizinis ar loginis viešųjų ryšių tinklų, naudojamų tos pačios ar kitos įmonės, sujungimas, kad vienos įmonės paslaugų gavėjai galėtų naudotis tarpusavio ryšiu ar ryšiu su kitos įmonės paslaugų gavėjais arba kitos įmonės teikiamomis prieigos paslaugomis. Paslaugas gali teikti tos pačios dalyvaujančios šalys ar kitos šalys, kurios turi prieigą prie tinklo. Sujungimas yra speciali prieigos rūšis tarp viešųjų tinklų operatorių;

c) „operatorius“ – įmonė, teikianti ar turinti teisę teikti viešąjį ryšių tinklą ar susijusias priemones;

d) „plačiaekranės televizijos paslauga“ – televizijos paslauga, kurios visiškai ar iš dalies susidaro iš programų, pagamintų ir suredaguotų rodymui pilno aukščio plačiaekraniniu formatu. Plačiaekranės televizijos paslaugos nurodomos kaip formatai 16:9;

e) „vietinė linija“ – fizinė linija, jungianti abonento valdoje esantį tinklo galinį tašką su viešojo fiksuoto ryšio tinklo pagrindiniu skirstomuoju stovu ar ekvivalentinėmis priemonėmis.

⁽¹⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

II SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

3 straipsnis

Bendroji prieigos ir sujungimo sistema

1. Valstybės narės užtikrina, kad nebūtų jokių apribojimų, kurie įmonėms toje pačioje ar kitoje valstybėje narėje neleistų tarpusavyje pagal Bendrijos teisę derėtis dėl susitarimų techniniais ar komerciniais prieigos ir (ar) sujungimo klausimais. Įmonei, prašančiai prieigos ar sujungimo, nereikia turėti leidimo veiklai vykdyti toje valstybėje narėje, kurioje prašoma prieigos ar sujungimo, jei ji toje valstybėje narėje neteikia paslaugų ir neeksploatuoja tinklo.

2. Nepažeisdamos 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva) ⁽¹⁾ 31 straipsnio, valstybės narės panaikina teises ar administracines priemones, kurios įpareigoja operatorius suteikiant prieigą ar sujungiant taikyti skirtingas sąlygas skirtingoms įmonėms už lygiavertes paslaugas ir (arba) nustatyti įpareigojimus, nesusijusius su faktinėmis prieigos ar sujungimo paslaugomis, kurios teikiamos nepažeidžiant sąlygų, nustatytų Direktyvos 2002/20/EB (Leidimų direktyva) priede.

4 straipsnis

Įmonių teisės ir įpareigojimai

1. Siekiant užtikrinti paslaugų teikimą ir sąveiką visoje Bendrijoje, viešųjų ryšių tinklų operatoriai turi teisę, o gavę kitų taip pat įgaliotų įmonių prašymą, yra įpareigoti derėtis dėl tarpusavio sujungimo viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugoms teikti. Operatoriai kitoms įmonėms prieigą ir sujungimą teikia tokiomis sąlygomis, kurios atitinka nacionalinės reguliavimo institucijos jiems nustatytus įpareigojimus pagal 5, 6, 7 ir 8 straipsnius.

2. Viešieji elektroninių ryšių tinklai, skirti skaitmeninės televizijos paslaugoms skirstyti, privalo užtikrinti galimybę paskirstyti plačiaekranės televizijos paslaugas ir programas. Tinklų operatoriai, kurie priima ir perskirsto plačiaekranės televizijos paslaugas ar programas, išlaiko tą plačiaekranį formatą.

3. Nepažeisdamos Direktyvos 2002/20/EB (Leidimų direktyva) 11 straipsnio, valstybės narės reikalauja, kad įmonės, gaunančios informaciją iš kitos įmonės prieš derybas dėl prieigos ar sujungimo, joms vykstant ar pasibaigus, naudotų tą informaciją tik tuo tikslu, kuriam ji suteikta, ir visuomet išlaikytų perduotos ar saugomos informacijos slaptumą. Gaunamos informacijos negalima perduoti jokiai kitai šaliai, ypač kitiems skyriams, dukterinėms įmonėms ar partneriams, kuriems tokia informacija suteiktą konkurencijos atžvilgiu palankią padėtį.

5 straipsnis

Nacionalinių reguliavimo institucijų galios ir pareigos, susijusios su prieiga ir sujungimu

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos, siekdamos Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 8 straipsnyje išdėstytų tikslų, skatina ir atitinkamais atvejais užtikrina pagal šios direktyvos nuostatas pakankamą prieigą ir sujungimą bei paslaugų sąveiką, vykdydamos savo pareigas taip, kad būtų skatinamas veiklos efektyvumas, subalansuota konkurencija ir kuo didesnė nauda galutiniams paslaugų gavėjams.

Svarbiausia, nepažeisdamos priemonių, kurios pagal 8 straipsnį gali būti taikomos įmonėms, turinčioms didelę įtaką rinkoje, nacionalinės reguliavimo institucijos turi galėti taikyti:

- a) tokiu mastu, koks būtinas užtikrinti ryšį tarp galutinių paslaugų gavėjų, įpareigojimus įmonėms, kurios kontroliuoja prieigą prie galutinių paslaugų gavėjų, įskaitant pateisinamais atvejais įpareigojimą sujungti savo tinklus, jei tai dar nepadaroma;
- b) tokiu mastu, koks būtinas užtikrinti galutinių paslaugų gavėjų prieinamumą prie valstybių narių nurodytų skaitmeninių radijo ir televizijos transliavimo paslaugų, įpareigojimus operatoriams, kad jie teiktų prieigą prie kitų priemonių, nurodytų I priedo II dalyje, sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis.

2. Taikydamos operatoriumi įpareigojimus teikti prieigą pagal 12 straipsnį, nacionalinės reguliavimo institucijos pagal Bendrijos teisę gali nustatyti technines ar eksploatacines sąlygas, kurias tokios prieigos teikėjas ir (arba) gavėjas privalo tenkinti, kai būtina normaliam tinklo darbui užtikrinti. Sąlygos, susijusios su konkrečių techninių standartų ar specifikacijų įgyvendinimu, taikomos laikantis Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 17 straipsnio.

3. Sąlygos ir įpareigojimai, nustatomi pagal 1 ir 2 dalis, turi būti objektyvūs, skaidrūs, proporcingi ir nediskriminaciniai; jie turi būti įgyvendinami Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 6 ir 7 straipsniuose nustatyta tvarka.

⁽¹⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 51.

4. Kalbant apie priegią ir sujungimą, valstybės narės užtikrina, kad nacionalinė reguliavimo institucija pateisinamais atvejais, siekdama užtikrinti Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 8 straipsnio politikos tikslus, būtų įgaliota įsikišti savo iniciatyva arba, nesant susitarimo tarp įmonių, vienos iš dalyvaujančių šalių prašymu laikydamosi šios direktyvos nuostatų ir Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 6, 7, 20 ir 21 straipsniuose nustatytos tvarkos.

ii) sąlyginėmis priegios sistemomis bei kitomis susijusiomis priemonėmis.

Šalims, kurioms toks sąlygų pakeitimas ar panaikinimas daro poveikį, pranešama gerokai iš anksto.

4. Pagal šį straipsnį taikomos sąlygos nepažeidžia valstybių narių galimybės nustatyti įpareigojimus, susijusius su elektroninių programų vadovų, panašių sąrašų ir navigacinių priemonių pateikimu.

III SKYRIUS

ĮPAREIGOJIMAI OPERATORIAMS IR RINKOS TYRIMO PROCEDŪROS

7 straipsnis

Ankstesnių įpareigojimų dėl priegios ir sujungimo persvarstymas

6 straipsnis

Sąlyginės priegios sistemos ir kitos priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad sąlyginei priegiai prie skaitmeninių televizijos ir radijo paslaugų, transliuojamų žiūrovams ir klausytojams Bendrijoje, būtų taikomos I priedo I dalyje nustatytos sąlygos neatsižvelgiant į perdavimo būdus.

2. Atsižvelgiant į rinkos ir technologijų plėtrą, I priedą galima iš dalies pakeisti 14 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

3. Nepaisydamos 1 dalies nuostatų, valstybės narės savo nacionalinei reguliavimo institucijai gali leisti persvarstyti pagal šį straipsnį taikomas sąlygas kuo greičiau po šios direktyvos įsigaliojimo, o po to – periodiškai, atliekant rinkos analizę pagal Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 16 straipsnio pirmą pastraipą, nuspręsti, ar taikomas sąlygas palikti, keisti ar panaikinti.

Kai, atlikusi tokią rinkos analizę, nacionalinė reguliavimo institucija nustato, kad kuris vienas ar keli operatoriai neturi didelės įtakos atitinkamoje rinkoje, tiems operatoriams Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 6 ir 7 straipsniuose nustatyta tvarka ji gali tas sąlygas pakeisti ar panaikinti tik tokiu mastu, kad toks pakeitimas ar panaikinimas nedarytų neigiamo poveikio:

a) galutinių paslaugų gavėjų priėjimui prie radijo ir televizijos programų transliavimo ir transliavimo kanalų bei paslaugų, nurodytų pagal Direktyvos 2002/22/EB (Universaliųjų paslaugų direktyva) 31 straipsnį, ir

b) veiksmingos konkurencijos perspektyvoms rinkose, susijusiose su:

i) mažmeninėmis skaitmeninės televizijos ir radijo transliavimo paslaugomis ir

1. Valstybės narės išlaiko visus įmonėms, teikiančioms viešuosius ryšių tinklus ir (arba) paslaugas, taikomus įpareigojimus, susijusius su priegia ir sujungimu, kurie galiojo prieš šios direktyvos įsigaliojimą pagal Direktyvos 97/33/EB 4, 6, 7, 8, 11, 12 ir 14 straipsnius, Direktyvos 98/10/EB 16 straipsnį ir Direktyvos 92/44/EB 7 ir 8 straipsnius tol, kol tie įpareigojimai bus persvarstyti ir pagal šio straipsnio 3 dalį bus priimtas sprendimas.

2. Komisija pradinėje rekomendacijoje dėl atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų ir sprendime, įvardijančiame transnacionalines rinkas, kuris bus priimtas pagal Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 15 straipsnį, nurodo atitinkamas rinkas, kuriose taikomi 1 dalyje minėti įpareigojimai.

3. Valstybės narės užtikrina, kad kuo greičiau po šios direktyvos įsigaliojimo, o po to – periodiškai, nacionalinės reguliavimo institucijos atliktų rinkos analizę pagal Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 16 straipsnį ir spręstų, ar šiuos įpareigojimus palikti, keisti ar panaikinti.

8 straipsnis

Įpareigojimų nustatymas, keitimas ar panaikinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų įgaliojimus nustatyti 9–13 straipsniuose nurodytus įpareigojimus.

2. Kai, atlikus rinkos analizę pagal Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 16 straipsnį, nustatoma, kad operatorius turi didelę įtaką tam tikroje rinkoje, nacionalinės reguliavimo

institucijos atitinkamai skiria šios direktyvos 9–13 straipsniuose nurodytus įpareigojimus.

3. Nepažeisdamos:

- 5 straipsnio 1 ir 2 dalių bei 6 straipsnio nuostatų,
- Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 12 ir 13 straipsnių nuostatų, Direktyvos 2002/20/EB (Leidimų direktyva) priedo B dalies 7 sąlygos, taikomos pagal tos direktyvos 6 straipsnio 1 dalį, Direktyvos 2002/22/EB (Universaliųjų paslaugų direktyva) 27, 28 ir 30 straipsnių ir 1997 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/66/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos telekomunikacijų sektoriuje ⁽¹⁾ atitinkamų nuostatų, kur nurodyti įpareigojimai įmonėms, neturinčioms didelės įtakos rinkoje, arba
- poreikio laikytis tarptautinių įsipareigojimų,

nacionalinės reguliavimo institucijos neskiria 9–13 straipsniuose minėtų įpareigojimų operatoriams, kurie nėra nurodyti pagal šio straipsnio 2 dalį.

Išimtinėmis aplinkybėmis, kai nacionalinė reguliavimo institucija ketina operatoriams, turintiems didelę įtaką rinkoje, nustatyti kitus, 9–13 straipsniuose nenurodytus priegios ar sujungimo įpareigojimus, ji tokį prašymą pateikia Komisijai. Komisija, laikydamasi 14 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos, priima sprendimą, kuriuo nacionalinei reguliavimo institucijai leidžia ar neleidžia taikyti tokias priemones.

4. Pagal šį straipsnį nustatyti įpareigojimai turi būti pagrįsti nustatytos problemos pobūdžiu, turi būti proporcingi ir pateisinami atsižvelgiant į Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 8 straipsnyje nustatytus tikslus. Tokius įpareigojimus galima skirti tik po įvykusių pagal tos direktyvos 6 ir 7 straipsnius konsultacijų.

5. Tais atvejais, kai taikoma 3 dalies pirmos pastraipos trečia įtrauka, nacionalinės reguliavimo institucijos Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 7 straipsnyje nurodyta tvarka Komisijai praneša apie savo sprendimus rinkos dalyviams nustatyti, keisti ar panaikinti įpareigojimus.

9 straipsnis

Skaidrumo įpareigojimas

1. Pagal 8 straipsnio nuostatas nacionalinės reguliavimo institucijos gali nustatyti priegai ir (arba) sujungimui taikomus

⁽¹⁾ OL L 24, 1998 1 30, p. 1.

skaidrumo įpareigojimus ir reikalauti, kad operatoriai viešai skelbtų konkrečią informaciją, kaip, pavyzdžiui, apskaitos informacija, techninės specifikacijos, tinklo charakteristikos, jų teikimo ir naudojimo sąlygos bei kainos.

2. Tais atvejais, kai operatoriui nustatomi nediskriminavimo įpareigojimai, nacionalinės reguliavimo institucijos gali reikalauti, kad operatorius paskelbtų standartinį pasiūlymą, kuriame įvairūs elementai būtų pakankamai atsieti, kad įmonei nereikėtų mokėti už priemones, kurios prašomai paslaugai nėra būtinos, ir atitinkami pasiūlymai būtų apibūdinti ir išskaidyti į komponentus pagal rinkos poreikius, taip pat būtų nurodytos susijusios sąlygos, įskaitant kainas. Nacionalinė reguliavimo institucija, *inter alia*, gali standartiniame pasiūlyme nustatyti pakeitimus, kad būtų vykdomi pagal šią direktyvą nustatyti įpareigojimai.

3. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali tiksliai nurodyti skelbtiną informaciją, jos išsamumo laipsnį ir skelbimo būdą.

4. Nepaisydamos 3 dalies, kai operatoriui pagal 12 straipsnį taikomas įpareigojimas, susijęs su atsieta prieiga prie poros vietinės metalinės vytos poros linijos, nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad būtų skelbiamas standartinis pasiūlymas, kuriame būtų bent tie elementai, kurie nurodyti II priede.

5. Atsižvelgiant į rinkos ir technologijų plėtrą, II priedą galima keisti 14 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

10 straipsnis

Nediskriminavimo įpareigojimas

1. Pagal 8 straipsnio nuostatas, nacionalinė reguliavimo institucija gali nustatyti nediskriminavimo įpareigojimus, kiek tai susiję su sujungimu ir (arba) prieiga.

2. Nediskriminavimo įpareigojimai užtikrina visų pirma, kad operatorius kitoms įmonėms, teikiančioms lygiavertes paslaugas, taikytų vienodoms aplinkybėmis vienodas sąlygas ir kitiems tokiomis pat sąlygomis teiktų tokios pat kokybės paslaugas bei informaciją, kokią jis nustato savo paslaugoms ar savo dukterinių įmonių ar partnerių paslaugoms.

11 straipsnis

Apskaitos atskyrimo įpareigojimas

1. Pagal 8 straipsnio nuostatas nacionalinė reguliavimo institucija gali nustatyti įpareigojimus atskirti tam tikros konkrečios su sujungimu ir (arba) prieiga susijusios veiklos apskaitą.

Visų pirma nacionalinė reguliavimo institucija, siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi reikalavimo nediskriminuoti pagal 10 straipsnį, jei jis yra taikomas, arba prireikus būtų užkirstas kelias nesąžiningam kryžminiam subsidijavimui, gali reikalauti, kad vertikaliai integruotos bendrovės didmeninės ir vidinių pervežimų kainos būtų skaidrios. Nacionalinė reguliavimo institucija gali konkrečiai nurodyti, kokį formatą ir apskaitos metodiką naudoti.

2. Norėdamos patikrinti, kaip laikomasi skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimų, ir nepažeisdamos Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 5 straipsnio, nacionalinės reguliavimo institucijos turi įgaliojimus reikalauti, kad jų prašymu joms būtų pateikti apskaitos įrašai, įskaitant duomenis apie pajamas, gautas iš trečiųjų šalių. Nacionalinės reguliavimo institucijos, laikydamosi nacionalinių ir Bendrijos taisyklių dėl verslo slapto, tokią informaciją gali skelbti, nes tai prisidėtų prie rinkos atvirumo ir konkurencingumo.

12 straipsnis

Įpareigojimas dėl prieigos prie konkrečių tinklo priemonių ir jų naudojimo

1. Nacionalinė reguliavimo institucija pagal 8 straipsnio nuostatas gali nustatyti reikalavimus operatoriams, kad jie tenkintų pagrįstus prašymus dėl prieigos prie konkrečių tinklo elementų ir susijusių priemonių bei jų naudojimo, *inter alia*, tokiomis aplinkybėmis, kai nacionalinė reguliavimo institucija mano, kad tokio prašymo atmetimas ar panašų poveikį turintis nepagrįstų sąlygų taikymas trukdytų atsirasti subalansuotos konkurencijos mažmeninei rinkai arba prieštarautų galutinio paslaugų gavėjo interesams.

Galima, *inter alia*, reikalauti, kad operatoriai:

- a) suteiktų trečiosioms šalims prieigą prie konkrečių tinklo elementų ir (arba) priemonių, įskaitant atsietą prieigą prie vietinės linijos;
- b) sąžiningai derėtusi su įmonėmis, prašančiomis prieigos;
- c) nenutrauktų prieigos prie priemonių, prie kurių prieiga jau suteikta;
- d) didmeniniu pagrindu teiktų trečiosioms šalims perpardavimui nustatytas paslaugas;
- e) suteiktų atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų pagrindinių technologijų, kurios yra būtinos paslaugų sąveikai ar virtualaus tinklo paslaugoms;

f) leistų naudotis bendra vieta ar kitaip bendrai naudotis priemonėmis, įskaitant kanalus, pastatus ir stiebus;

g) teiktų nustatytas paslaugas, būtinas ryšiui tarp galutinių paslaugų gavėjų užtikrinti, įskaitant įrenginius protingųjų tinklų paslaugoms ar tarptinkliniams ryšiams judriojo ryšio tinkluose;

h) teiktų prieigą prie veiklos palaikymo sistemų ar panašių programinės įrangos sistemų, kurios būtinos užtikrinti sąžiningą konkurenciją teikiant paslaugas;

i) sujungtų tinklus ar tinklų priemones.

Nacionalinės reguliavimo institucijos gali tiems įpareigojimams nustatyti tam tikras sąlygas, susijusias su sąžiningumu, pagrįstumu ir savalaikiškumu.

2. Kai nacionalinės reguliavimo institucijos svarsto, ar nustatyti 1 dalyje minėtus įpareigojimus, ypač kai jos vertina, ar tokie įpareigojimai būtų proporcingi pagal Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 8 straipsnyje nustatytus tikslus, jos svarbiausia atsižvelgia į šiuos veiksnius:

a) techninį ir ekonominį tikslingumą naudoti ar įrengti alternatyvias priemones atsižvelgiant į rinkos plėtrą ir konkretaus sujungimo bei prieigos pobūdį ir tipą;

b) esamų pajėgumų galimybes teikti prašomą prieigą;

c) pradines priemonių savininko investicijas, turint galvoje investicijų riziką;

d) ilgalaikės konkurencijos apsaugos poreikį;

e) prireikus atitinkamas intelektinės nuosavybės teises;

f) visos Europos paslaugų teikimą.

13 straipsnis

Kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas

1. Nacionalinė reguliavimo institucija pagal 8 straipsnio nuostatas gali nustatyti įpareigojimus, susijusius su sąnaudų padengimu ir kainų kontrole, įskaitant reikalavimus, kad kainos būtų pagrįstos sąnaudomis, ir reikalavimus dėl sąnaudų apskaitos sistemų, reikalavimus, susijusius su konkrečiu sujungimo ir (arba) prieigos tipu, kai rinkos analizė rodo, kad veiksmingos konkurencijos nebuvimas reiškia, jog atitinkamas operatorius gali išlaikyti

pernelyg didelės kainas ar taikyti kainų spaudimą, tuo darant žalą galutiniams paslaugų gavėjams. Nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į operatoriaus investicijas, tam tikrą pagrįstą panaudoto kapitalo grąžos normą ir investicijų riziką.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad privalomai nustatytas sąnaudų padengimo mechanizmas ar kainų nustatymo metodika tarnautų veiklos efektyvumo bei subalansuotos konkurencijos skatinimui ir kiek įmanoma padidintų vartotojams teikiamą naudą. Nacionalinė reguliavimo institucija taip pat gali atsižvelgti į kainas, siūlomas palyginamose konkurencingose rinkose.

3. Kai operatorius įpareigojamas kainas pagrįsti sąnaudomis, prievolė įrodyti, kad kainos nustatytos pagal sąnaudas ir pagrįstą investicijų grąžos normą, tenka atitinkamam operatoriui. Siekdama apskaičiuoti veiksmingų paslaugų teikimo sąnaudas, nacionalinė reguliavimo institucija gali taikyti sąnaudų apskaitos metodus nepriklausomai nuo įmonės taikomų metodų. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali reikalauti, kad operatorius visiškai pagrįstų savo kainas, ir prireikus gali reikalauti kainas koreguoti.

4. Nacionalinės reguliavimo institucijos tais atvejais, kai kainų kontrolės užtikrinimo tikslais reikalaujama taikyti sąnaudų apskaitos sistemą, užtikrina, kad sąnaudų apskaitos sistemos aprašymas būtų viešas ir jame būtų matyti bent pagrindinės kategorijos, pagal kurias suskirstomos sąnaudos, ir taisyklės, taikomos sąnaudų paskirstymui. Ar laikomasi sąnaudų apskaitos sistemos, tikrina nepriklausoma kvalifikuota institucija. Kasmet skelbiamas pareiškimas apie tai, kaip laikomasi sąnaudų apskaitos sistemos.

IV SKYRIUS

PROCEDŪRINĖS NUOSTATOS

14 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Ryšių komitetas, įsteigtas Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyva) 22 straipsniu.

2. Kai daroma nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

3. Kai daroma nuoroda į šią straipsnio dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas laikotarpis – trys mėnesiai.

4. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

15 straipsnis

Informacijos skelbimas ir viešas prieinamumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šią direktyvą įmonėms nustatyti konkretūs įpareigojimai būtų skelbiami ir kad būtų įvardytas konkretus produktas (paslauga) ir geografinė rinka. Jei informacija nėra slapta ir visų pirma nekenkia verslo paslaptims, jos užtikrina, kad naujausia informacija būtų viešai ir lengvai prieinama visoms suinteresuotoms šalims.

2. Valstybės narės Komisijai siunčia tokios paskelbtos informacijos kopiją. Komisija šią informaciją paskelbia lengvai prieinama forma ir atitinkamai nusiunčia Ryšių komitetui.

16 straipsnis

Pranešimas

1. Iki 18 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytos taikymo datos valstybės narės Komisijai praneša nacionalines reguliavimo institucijas, atsakingas už šioje direktyvoje nustatytas užduotis.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos praneša Komisijai operatorių pavadinimus, kurie pagal šią direktyvą laikomi turinčiais didelę įtaką rinkoje, ir įpareigojimus, kurie jiems yra nustatyti pagal šią direktyvą. Apie visus pakeitimus, darančius poveikį įpareigojimams, nustatytiems įmonėms, ir apie įmones, kurioms daro poveikį šios direktyvos nuostatos, nedelsiant pranešama Komisijai.

17 straipsnis

Persvarstymo tvarka

Komisija reguliariai persvarsto, kaip ši direktyva veikia, ir pirmą kartą ne vėliau kaip per trejus metus nuo 18 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytos taikymo datos pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Tuo tikslu Komisija gali valstybių narių prašyti informacijos, ir ji turi būti suteikta nedelsiant.

18 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2003 m. liepos 24 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Jos taiko tas priemones nuo 2003 m. liepos 25 d.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

20 straipsnis

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės nuostatų ir visų jų vėlesnių pakeitimų tekstus.

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

19 straipsnis

Priimta Briuselyje, 2002 m. kovo 7 d.

Įsigaliojimas

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.

Pirmininkas

Pirmininkas

P. COX

J. C. APARICIO

I PRIEDAS

PRIEIGOS PRIE SKAITMENINĖS TELEVIZIJOS IR RADIJOS PASLAUGŲ, TRANSLIUOJAMŲ ŽIŪROVAMS IR KLAUSYTOJAMS BENDRIJOJE, SĄLYGOS**I dalis: Sąlyginės prieigos sistemų sąlygos, taikomos pagal 6 straipsnio 1 dalį**

Pagal 6 straipsnį valstybės narės užtikrina, kad sąlyginei prieigai prie skaitmeninės televizijos ir radijo paslaugų, transliuojamų žiūrovams ir klausytojams Bendrijoje, nepriklausomai nuo šių paslaugų perdavimo būdo, būtų taikomos šios sąlygos:

- a) sąlyginės prieigos sistemos, eksploatuojamos Bendrijos rinkoje, turi būti techniškai pajėgios efektyviomis sąnaudomis užtikrinti perdavimo valdymą, kurios tinklo operatoriams leistų vietiniu ir regioniniu lygiu visiškai kontroliuoti paslaugas naudojant tokias sąlyginės prieigos sistemas;
- b) nepriklausomai nuo perdavimo būdo visi sąlyginės prieigos paslaugų operatoriai, kurie teikia prieigą prie skaitmeninės televizijos ir radijo paslaugų ir nuo kurių prieigos paslaugų priklauso transliuotojai norėdami pasiekti bet kurią potencialių žiūrovų ar klausytojų grupę, privalo:

— visiems transliuotojams sąžiningais, pagrįstais ir nediskriminavimo pagrindais, suderintais su Bendrijos konkurencijos teise, siūlyti technines paslaugas, kurios žiūrovams ir klausytojams, turintiems paslaugų operatorių administruojamus teisėtus dekoderius, leistų priimti transliuotojų skaitmeniniu būdu perduodamas paslaugas ir laikytis Bendrijos konkurencijos teisės,

— sąlyginės prieigos teikimo veiklai turėti atskiras finansines sąskaitas;

- c) suteikiant vartotojų įrangos gamintojams, pramoninės nuosavybės teisių turėtojams licencijas sąlyginei prieigai, produktai ir sistemos turi užtikrinti, kad tai būtų daroma sąžiningais, pagrįstais ir nediskriminavimo pagrindais. Atsižvelgdami į techninius ir komercinius veiksnius, teisių turėtojai licencijų teikimui neturi taikyti sąlygų, kurios draustų, trukdytų ar neskatintų į tą patį produktą įtraukti:

— bendrą sąsają, leidžiančią susijungti su keliomis kitomis prieigos sistemomis, arba

— priemonę, būdingą kitai prieigos sistemai, jei licencijos turėtojas laikosi atitinkamų ir pagrįstų sąlygų, užtikrinančių sąlyginės prieigos sistemos operatorių sandorių saugumą.

II dalis: Kitos priemonės, kurioms gali būti taikomos sąlygos pagal 5 straipsnio 1 dalies b punktą

- a) prieiga prie taikomųjų programų sąsajų (API);
- b) prieiga prie elektroninių programų vadovų (EPG).

II PRIEDAS

PAGRINDINIS PUNKTŲ, BŪTINŲ NURODYTI STANDARTINIAME PASIŪLYME DĖL ATSIETOS PRIEIGOS PRIE VIETINĖS METALINĖS VYTOS POROS LINIJOS, SĄRAŠAS, KURĮ TURI PASKELBTI NUSTATYTI OPERATORIAI

Šiame priede:

- a) „dalinė vietinė linija“ – vietinės linijos dalis, jungianti abonto valdoje esantį tinklo galinį tašką su koncentracijos tašku arba nustatytu tarpiniu viešojo fiksuoto telefono ryšio tinklo prieigos tašku;
- b) „atsieta prieiga prie vietinės linijos“ – visiškai atsieta prieiga prie vietinės linijos ir iš dalies atsieta prieiga prie vietinės linijos; atsietos prieigos suteikimas nereiškia nuosavybės teisių į vietinę liniją perėjimo;
- c) „visiškai atsieta prieiga prie vietinės linijos“ – vietinės linijos gavėjui suteikta prieiga prie nustatyto vietinės linijos operatoriaus vietinės linijos ar dalinės vietinės linijos, suteikiant teisę naudoti visą metalinės vytos poros dažnių spektrą;
- d) „iš dalies atsieta prieiga prie vietinės linijos“ – vietinės linijos gavėjui suteikiama prieiga prie nustatyto vietinės linijos operatoriaus vietinės linijos ar dalinės vietinės linijos, suteikiant teisę naudoti metalinės vytos poros ne balso juostos dažnių spektrą; vietinę liniją ir toliau naudoja nustatytas operatorius telefono ryšio paslaugai visuomenei teikti.

A. Atsietos prieigos prie vietinės linijos sąlygos

1. Tinklo elementai, prie kurių suteikiama prieiga, apima svarbiausia šiuos elementus:
 - a) prieigą prie vietinių linijų;
 - b) iš dalies atsietos prieigos prie vietinės linijos atveju prieigą prie vietinės linijos ne balso juostos dažnių spektro.
2. Informacija apie fizines prieigos vietas ⁽¹⁾, vietinių linijų buvimą tam tikrose konkrečiose prieigos tinklo dalyse.
3. Techninės sąlygos, susijusios su prieiga prie vietinių linijų ir jų naudojimu, įskaitant metalinės vytos poros vietinėje linijoje technines charakteristikas.
4. Užsakymo ir suteikimo tvarka, naudojimo apribojimai.

B. Bendros vietos naudojimo paslaugos

1. Informacija apie nustatytų operatorių atitinkamas vietas ⁽¹⁾.
2. Bendro naudojimo galimybės 1 punkte nurodytose vietose (įskaitant fizinę bendrą vietą, nutolusią bendrą vietą ir virtualią bendrą vietą).
3. Įrangos charakteristikos: apribojimai, jei yra, kokia įranga gali būti bendroje vietoje.
4. Saugumo problemos, nustatytų operatorių taikomos priemonės savų vietų saugumui užtikrinti.
5. Konkuruojančių operatorių darbuotojų prieigos sąlygos.
6. Saugos standartai.
7. Erdvės paskirstymo, kur bendros vietos plotas yra ribotas, taisyklės.
8. Sąlygos, pagal kurias paslaugų gavėjai gali apžiūrėti fizinę bendro naudojimo vietą ar vietas, kur prašymas dėl bendro vietos naudojimo buvo atmestas remiantis galimybių trūkumu.

⁽¹⁾ Vengiant visuomenės saugumo problemų, ši informacija gali būti skirta tik suinteresuotoms šalims.

C. Informacinės sistemos

Sąlygos, taikomos prieigai prie nustatyto operatoriaus operacinių palaikymo sistemų, informacinių sistemų ar duomenų bazių pateikiant išankstinius užsakymus, užsakant, pateikiant priežiūros ar remonto ir atsiskaitymo informacijos prašymus.

D. Teikimo sąlygos

1. Reagavimo į paslaugų ir įrangos teikimo prašymus trukmė; paslaugų lygio susitarimai, gedimų šalinimas, tvarka, taikoma grįžtant prie įprasto paslaugų lygio ir paslaugos parametrų kokybė.
 2. Standartinės sutarties sąlygos, įskaitant prireikus kompensaciją už tai, kad vėluojama reaguoti į prašymą.
 3. Kiekvieno pirmiau išvardyto bruožo, funkcijos ir įrenginio kainos ir kainų formulės.
-